

MAHA BHARATA'KO IPUIN BAT

Indi erria baliteke munduko zaarrena izaitea eta aipatuko dizutedan mendean Maha-tarrak aberatsenak. Maha erregea bizi zeno bere erresumak Indus ibayetik Ganga ibayeraino edatzen ziren.

Ganga urean mainatzen ari zela, Osaba Maha hil da: Vixnu-k dauka bere aldamenean. Lurrean aldiz bere illobak geratu dire, egon eta bi alderdian jarri. Bi alderdiek Maha-ren jauregira jo dute eta biak batean iritxiz, algarretaratu dire. Hor daude lenen taldean Pendava bost anayak, betiko, ezin autsizko batasunean. Pendava anayek lagun dute beren lokarri bizi ta emazte bakarra daukaten: Drao Padi ederra. Hor daude bigarren taldean, Kao Raba-tarrak beren emaztekin eta nagusi daukaten Zukani maltzurrarekin.

Jauregi-ko areto ederrenean aurrez aurre jarri dira danak. Barneko ixila! biotz iltzalea! Edaten duten tiaren ontzi otsak ez du auzten; eta asi den musika gatik begiak pixkor eta soak gaixto dira Yu-Dhixtira, Pendava bost anayetan gaztena da, igikorrena ere bai. Den minberarekin. Yu-Dhixtira aspertzen, enoatzen asi da. Airean botz zoli ta ozen batek "Ekarri ditareak, jokuan arixe gaitezen" bota du, Yu-ren botza zen. Zukani urbildu zayo ta itz bat esan gabe ditareak artzen ditu eta jokukidei so egiten.

Yu-Dhixtira-k dio: "Jokatzen dut, munduan dagoan lepoko bitxi ederrena". Zukani-k ditareak bota: "Galdu duk".

Yu-Dhixtira-k berriz: "Basoetan lanean dauden nere elefante xuri guziak, beren lorezko koroekin, beren urrezko arnasekin, jokatzen dizkiatzat". Pendava bost anayak zeuden ixilik, betiko batasunak iraun zezan. Irri bat aoan Zukani-k ditareak lurrera bota zituan: "Gal duk".

Beste Kao Raba-tarrak, Yudi-ri asi zitzaizkion kitzika: "Zer zaikak gelditzen, Zer jokulari tristea haizen; dolu dioagu, ire kontra, ari den gure Zukani anayari". Yudi-ri orduan burua naastu zion, bere lau anayak, aldika, jokatu zituen eta lau aldietan Zukanik bi itz hauk esan zituen: "Gal duk".

Anayek orregatik ez zuten deusik eta fitsik esaten; buru apalik

sokaz loturik zeuden eta espero beren anaya geldituko ote zenez antsiaturik. Bakarrik Maha-ren jauregi-ko mutilak murmuzikaz ari ziren. Yu-Dhixtira berak mandatu zuen, gende hurak ixileraztez; eta ixiltasun andian berak entzuten ez zuen botz batez, Yu-k esan zuen: "Nere burua jokatzan diat". Zukani-k ditareak artu eta irri parre bat ezpainetan zegola, "Gal duk" il danga bat bezala entzun zen.

Zukani-ren anayok Yu-dhixtira'ri aurrera zioten "Gure anaye zaarrenak itzaz erruki dauka eta azken aldiko, danak oro berriz irabazi aal etzake. Jok-adi". Eta Yu-Dhixtira-k, ditareak botatzen, botz apal batez esan zuen: "Jokatzan dut munduan maitenik dugun, gu lauen emazte Drao Padi ederra." Jauregi-ko areto zokoan, anai galduak zurbildu ziren baina itzik ez atera. "Gal duk" entzun zen eta Zukani ixilik jeiki zen. Bere garda bat deiturik, honela mintzatu zen Zukani: "Giltz bat eman garda honi Drao Padi-ren billa joan dadin." Gardia joan zen. Gardia ikusiz Drao Padi-k dio: "Ezin liteke, Pendava nere anaye senarrak ez zuten hori egitera utziko". Eta gardak erantzuna: "Giltza eman ez bazidaten nola sartuko nintzan zure gana." Drao Padi-ren ille, bilho luzeak, Ganga-ko uren antzean argitzen zuen. Gardia lotu zitzaion illetik eta Drado-Padi, bidean narasta eraman.

Garda-k Drao narrasta ekarri du eta Zukani-ren aurrean edatua dago. Bost buruek so egin diote eta Drao-k so luze batez erantzun. Oi so luze hura; harek, galdu erresuma ta ondasunen oroia bano, minago egiten zieten. Zukani mintzatu zen: "Gure neskamea izango aiz, orain zerbitza izaguk, hire bost anai senarren aurrean. Drao, Kao Rabatarren zerbitzatzen asia zen; Yu-Dhixtira bere lilluratik itzarri zenean etan jainkoak maradikatzen deikaz asi. Zukani-k orduan: "Ixil erazi zazue itzontzi ergel hori" mutilei esan ziteen.

Drao Padi belaunikoz ezarri du orain garda batek eta bilazteko ordenarekin urbildu zayo. Orduan, Krisna-z oroiturik, Drao Padi-k bere otoitzik gartsuena zuzentzen dio: "Zurea izan nauzu beti, go-goeta ta otoi asko badizkitzut zuzendurik, lagun nazazu arren ateka txar hontan." Krisnak entzun ote zituen Drao-ren otoitzak? Lenengo jantzia atera zion gardak. Zilar dirdiraz, bizi iduri, andiago batez estali zuen eta hura idokitzen zuela gardak beste biga agertu ziren eta atera aldikal geyago, Drao-Padiren soinetarat erortzen ziren.

Ikusle guziak arriturik zeuden eta Kao Raba-tarrak ateratu ziren esanaz "Debrukizko emakumea da, utzi dezagun", eta jauregitik kanpoa artu zuten, Pandava-tarren zaarrenak, Otso Zorro-k ziola "Ez diguzute batasuna autsi". Drao Padi ostuko digunik ez da orano jaio; ez eta sayatu direnak Ganga ibayera iritxiko, gure lama zorrotz horiek, beren lepoak moztu gabe. Zin dagit. Zin egiten dugu.

D. PEILHEN.